

37. Sa dạ con

Dạ con không ở vị trí bình thường mà theo âm đạo trượt xuống, gọi là sa dạ con, Chủ yếu do thể chất ốm yếu, đẻ xong khí huyết chưa hồi phục, lúc đẻ rặn quá nhiều, hoặc đẻ xong phải làm việc nặng nhọc.

Sa dạ con chia làm 3 mức: Nhẹ, vừa và nặng.

- Nhẹ: Tự cảm giác trong âm đạo có vật gì sa xuống.
- Vừa: Một phần dạ con lòi ra ngoài cửa mình.
- Nặng: Toàn bộ dạ con lòi ra ngoài âm đạo, to như quả trứng gà, nằm nghỉ ngơi xong có thể tự co vào, khi ho, đi bộ thì thòi ra nhiều, làm việc nặng lại phát trở lại. Người bệnh thấy lưng buốt, đùi mỏi khác thường, bụng chân chảy xuống, đi đái nhiều lần hơn, nặng thì ra khí hư trắng, nước vàng, tinh thần uể oải.

Cách chữa: Lấy huyết Duy bào, Quy lai, Tam âm giao.

Trước hết lấy hào kim châm *Duy bào*, chích theo rãnh háng về góc độ lớn tiền kim, làm cho chỗ *Hội âm* có cảm giác co lên. Nếu hiệu quả không rõ thì châm *Quy lai*, *Tâm âm giao*.

Gia giảm:

- Nếu khí hư, gia cứu Khí hải, Quan nguyên.
- Thấp nhiệt thì gia châm Âm lăng tuyền, Thái xung.
- Lâu ngày chưa khỏi thì châm Túc tam lý, Tâm âm giao, dùng phép bổ và cứu huyết Bách hội.

Giải nghĩa của phương: *Quy lai* có tác dụng ôn thông⁽¹⁾ dạ con. *Duy hào* là huyết chủ yếu trị sa dạ con. Cứu *Quan nguyên*, *Khí hải* để bổ nguyên khí. *Thái xung*, *Âm lăng tuyền* để tả nhiệt ở can, tỳ. Bổ *Túc tam lý* để tăng vận khí của vị. *Bách hội* để nâng dương khí lên.

---

(1) Ôn thông: Dùng sức ấm làm nóng.